

Gümrük memurlarından vazifei memuresini suiistimal edenlerle vazife veya mesleklerinde kendilerinden istifade edilemeyenler hakkında yapılacak muameleye dair olan kanuna müzeyyel 1/759 numaralı kanun lâyihası ve Gümrük ve İnhisarlar ve Adliye encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Müdürlüğü

Sayı 6/2823

7-X-1933

B. M. M. Yüksek Reisliğine

10-I-932 tarih ve 1920 sayılı kanuna zeylen Gümrük ve İnhisarlar vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 1-X-933 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasile birlikte yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim.

Başvekil

İsmet

Esbabı mucibe

Gümrük memurlarından vazifelerini sui istimal edenlerin tasfiyesi hakkındaki 1920 numaralı kanun, bahşiş alan gümrük memurlarının tasfiyesine yer vermemiştir.

Bahşiş, Devlet memurlarının huyunu bozan, haysiyetini kıran bir vasıta olduğu gibi, ferdi - umumî vergi ve tekliflerden başka olarak - âmme hizmetleri masraflarına sokması itibarilede şiddetli takibatı müstelzim olmalıdır.

İş gördükten sonra ve sözleşilmeden alınıp verilmesi dolayısıyla, mahkemelerce rüşvet sayılmayan bu kötü suç, müeyyidesiz kalmakta ve bu yüzden önü tamamen alınamamaktadır. O halde ki, bugün bir iş sahibi az veya çok bir parayı memura vermekte ayıp görmez ve bu paranın tutarı aylığı derecesini bulduğu veya geçtiği için bir kısım seciyesiz memurlar da bahşiş almaktan çekinmez. Bu kısım memurlar, artık bunun haysiyeti kıran bir şey olduğunu duymaz olmuştur. ve bütçesini aylığından başka olarak gelen bu gelire göre yapmıştır. Onun bu huyunu - ceza korkusu olmadıkça - bırakması mümkün değildir.

Kötülük töre kılığını ve genişliğini almış olduğundan bazı iş sahipleri gümrük vergisi verir gibi - hiç bir hususî maksat olmaksızın dahi bahşiş vermeye kendini mecbur saymakta ve vermediğinde işinin güçleştirileceği inancına sapsmaktadır.

Bundan başka, bahşişin memurla iş sahibi arasında, ileride yapılması düşünülen yolsuzluklar etrafında anlaşmağa bir başlangıç olarak verildiği de bazı müşahedelerden anlaşılmaktadır. Hakikaten bazı işler için, iş sahiplerinin verdikleri bahşişin, o iş için verilmesi lâzım gelen gümrük resminden çok olduğu görülmüştür. Bunun ilerisi için bir yol açma kasdına delâlet etmesi ve memuru elde etmek arzusundan ileri gelmesi tabiidir. İleride yürütülmesi istenen bir (meramın) (vazını) önceden vererek bir rüşvet suçu unsurlarını dağıtmak ve toplanmasına mâni olmak gibi kasıtları da taşıyan bu verişte, iş sahibinin de kötü düşünceleri

olduğu, hadiselerin tahlili ve neticelerin muhakemesi ile anlaşılmaktadır.

Bu mülâhazalarla hazırlanan kanun lâyihasında bahşış alan ve verenin cezalandırılması esası konuldu ve memurlarla gümrük komusyoncularının suçu daha ağır görülerek mesleklerinden çıkarılmalarına da yol açılması düşünöldü.

Gümrük ve inhisarlar encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Güm. ve İn. Encümeni

Esas No. 1/759

Karar No. 15

24 - X - 1933

Yüksek Reisliğe

10 - I - 1932 tarih ve 1920 sayılı kanuna zeylen (Gümrük ve inhisarlar vekilliğince hazırlanıp İera Vekilleri Heyetinin 1 - X - 1933 tarihli kararma iktiran ettirildikten sonra Başvekâletin 7-X-1933 tarih ve 6/2823 numaralı tezkeresile Yüksek Meclise gönderilen kanun lâyihasile esbabı mucibe mazbatası encümenimize havale olmakla Gümrük ve inhisarlar vekili Rana Beyefendi huzurile tetkik ve müzakere olundu.

Hükümetin esbabı mucibesinde: Gümrük memurlarından vazifelerini suiistimal edenlerin tasfiyesi hakkındaki 1920 numaralı kanun bahşış alan memurların teeziyesine dair bir kayıt olmaması hasebile bahşış alan bu gibi memuraların teeziyesinin de kanunî imkân içine alınması istenilmektedir.

Encümenimiz Hükümetin esbabı mucibe mazbatasında serdettiği mütaleata tamamilen iştirak ederek teklif olunan kanun lâyihasını aynen kabul etmiş ve Adliye encümenine havale buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe takdimine karar vermiş olduğu arz olunur.

Güm. ve İn. E. Reisi Na.	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza
Ordu	Ordu		Cebelibereket	Bursa	Kırşehir
<i>A. Şevket</i>	<i>A. Şevket</i>		<i>H. Basri</i>	<i>Rüştü</i>	<i>Serdar</i>
Aza	Aza				
Trabzon	Cebelibereket				
<i>Daniş</i>	<i>İbrahim</i>				

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Adliye encümeni

Karar No. 3

Esas No. 1/759

27-XI-1933

Yüksek Reisliğe

1920 sayılı kanuna zeyil olmak üzere Gümrük ve inhisarlar vekâletince hazırlanıp İera Vekilleri Heyetinin kararma iktiran ettikten sonra Başvekâletin 7-X-1933 tarih ve 6/1823 numaralı tezkeresile Yüksek Meclise gönderilen kanun lâyihası Gümrük ve inhisarlar encümenine havale edilmiş ve bu encümen tarafından tetkik edildikten sonra encümenimize gönderilmiş olup Başvekâlet tezkeresile merbutatı ve encümen mazbatası Gümrük ve inhisarlar Müsteşarı ve Hukuk müşaviri Beyler hazır olduğu halde mütalea ve lâyiha tetkik ve müzakere olundu.

Hükümetin esbabı mucibesile kanun teklifi sebebi izah olunarak gümrüklerde âmir ve memur olanlardan bir kısmı yaptığı veya yapacağı işlerden dolayı bahşış namile iş sahiplerinden para al-

makta ve alâkadarlar da parayı veregelmekte olup bu kötülük âdet halini almış ve genişlemiş olduğundan önünü almak için verenlerle alanları cezalandırmak ve bu şekilde bahşis alan memurları vazifelerinden çıkarmak için bu kanunun teklif olunduğu beyan olunmaktadır.

Filhakika gümrüklerde tesadüf edilen ve nazarı dikkati celbedecek derecede vüsat peyda eden bu kötülüğe karşı tedbir alınması lüzumlu görülmekle lâyiha esas itibarile kabul edilmiştir.

Ancak lâyihanın birinci maddesi bu şekilde para veya hediye alan memurların memuriyetten çıkarılmakla beraber haklarında ceza kanununun rüşvet alanlara ait olan 212 nci maddesinin tatbik olunacağını beyan etmekte bu suretle hem inzibatî ve hem de adli cezayı tayin etmekte ise de hareketleri adli takibatı müstelzem olanlar hakkında kanunî icapların yapılacağını şüphesiz gören encümenimiz alelümum rüşvet suçunu ihtiva eden ceza kanununun 112 nci maddesinin yalnız gümrük memurlarının bu hareketleri noktasından mütalea etmenin doğru olamayacağını ve keyfiyet ceza kanununun tadili mevzuu olduğunu derpiş ederek maddeden bu hükmü çıkarmış ve lâyihada Muhafaza müdürleri ve mıntaka ve muhafaza memurları dahi gösterilmemiş olduğundan bu memurlar ilâve edilmek suretile bu gibiler hakkında yapılacak inzibatî muameleyi irae eden hükmü tavzih ve ipka eylemiştir.

Lâyihanın ikinci maddesi bu kabil bahşis ve hediye veren kimseler hakkında yapılacak muameleyi irae eylemekte olup mezkûr madde dahi bu esas dairesinde yazılarak bunlar hakkında tayin olunacak inzibatî cezanın ve yapılacak muamelenin de nelerden ibaret olacağı gösterilmiştir.

Lâyihanın bu şekilde tadilen Heyeti Umumiyeye arzına ittifakla karar verilmekle Yüksek Reisliğe takdim olunur.

Ad. En. Rs.	Bu M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza	Aza	Aza
Çorum	Trabzon		Antalya	Antalya	Erzincan	Kocaeli	Balıkesir
Münir	Raif		Haydar	Numan	Abdülhak	Ragıp	Vasfi

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

10 - I - 1932 tarih ve 1920 sayılı kanuna müzeyyel kanun lâyihası

MADDE 1 — 1920 numaralı kanunda sayılı gümrük âmir ve memurlarından, vazifesi olarak yaptığı veya yapacağı işlerden dolayı veya her hangi bir sebep ve bahane ile, iş sahiplerinden, gümrük komisyoncularından veya bunların adamlarından bahşis olarak veya başka atlarla para veya hediye isteyen veya alan veya her hangi bir menfaat kabul edenler, vazifelerini yolunda ve zamanında yapsalar da adı geçen kanunun birinci maddesinin birinci fıkrası dairesinde memurluktan çıkarılmakla beraber haklarında Türk ceza kanununun muaddel 212 nci maddesi hükmü tatbik edilir.

MADDE 2 — Birinci maddede yazılı memurlara, gerek bu memurların istemeleri üzerine ve gerek kendiliklerinden bahşis namile veya baş-

ADLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

10 - I - 1932 tarih ve 1920 sayılı kanuna müzeyyel kanun lâyihası

MADDE 1 — 1920 numaralı kanunda sayılı gümrük âmir ve memurlarından ve muhafaza müdürleri ve muhafaza ve mıntaka memurlarından vazifesi olarak yaptığı veya yapacağı işlerden dolayı veya her hangi-sebep ve bahane ile iş sahiplerinden gümrük komisyoncularından veya bunların adamlarından bahşis olarak veya başka adlarla para veya hediye isteyen veya alan veya her hangi bir menfaat kabul edenler vazifelerini yolunda ve zamanında yapmış olsalar bile adı geçen kanunun birinci maddesinin birinci fıkrası dairesinde salâhiyetli inzibat komisyonları tarafından memurluktan çıkarılır ve haklarında o kanun dairesinde muamele yapılır.

MADDE 2 — Birinci maddede yazılı memurlara gerek bu memurların istemeleri üzerine ve gerek kendiliklerinden bahşis namile veya başka

ka atlarla para veya hediye veren veya bir menfaat vait ve taahhüt eden gümrük komusyoncuları, iş sahipleri ve bunların adamları hakkında fiillerinin vasfı ve derecesine göre Türk ceza kanununun muaddel 220 inci ve 222 nci maddeleri tatbik olunur. Bu suretle hareketleri anlaşılın gümrük komusyoncuları, Gümrük ve inhisarlar vekâletince komusyonculuktan katı olarak çıkarılırlar ve tüccar memuru sıfatile dahi gerek bizzat ve gerek bilvasıta gümrüklerde iş takip edemezler.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 4 — Bu kanunun hükümlerini Ad-liye, Gümrük ve İnhisarlar vekilleri yerine ge-tirir.

1 - X - 1933

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İsmet</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>Zekâi</i>
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Ş. Kaya</i>	<i>Hilmi</i>
Mf. V. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Dr. Refik</i>	<i>Hilmi</i>	<i>M. Celâl</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>

adlarla para veya hediye veren veya bir menfaat vait ve taahhüt eden gümrük komusyoncuları veya bunların adamları inzibat komisyon-larının kararı üzerine Gümrük ve inhisarlar ve-killigince komusyonculuktan ve komusyoncular yanında çalışmaktan katı olarak çıkarılırlar ve tüccar memuru sıfatile dahi gerek bizzat ve ge-rek bilvasıta gümrüklerde iş takip edemezler.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 4 — Bu kanun hükümlerini Adliye, Gümrük ve inhisarlar vekilleri yerine getirir.

